

Štvrtok 1. júna 2006

8. upozorňuje na to, že k dvojstranným rokovaniam neexistuje žiadna alternatíva a že jednostranné konanie by mohlo oslabiť úsilie zamerané na dosiahnutie trvalej a úplnej dohody;
9. opätovne odsudzuje pokračujúce rozširovanie osád, najmä vo východnom Jeruzaleme, ako aj výstavbu steny za hranicami z roku 1967, čo je v rozpore s medzinárodným právom a taktiež je prekážkou obnovenia atmosféry dialógu, a vyzýva na okamžité zastavenie tohto procesu;
10. vyzýva všetky zúčastnené strany, aby v plnej miere uplatňovali cestovnú mapu, a žiada Kvarteto, aby podporovalo rokovania zamerané na spravodlivé a trvale riešenie konfliktu na Blízkom východe, ktoré by viedlo k stabilnej a konečnej mierovej dohode, ako sa uvádza v cestovnej mape;
11. podporuje konštruktívny postoj Komisie a Rady, ktoré sa v rámci Kvarteta usilujú o stanovenie podmienok pre budúce vzťahy s palestínskou samosprávou;
12. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vysokému splnomocnencovi pre SZBP, vládam a parlamentom členských štátov, predsedovi palestínskej samosprávy, Palestínskej legislatívnej rade, izraelskému parlamentu (Knesset) a izraelskej vláde, vládam USA a Ruskej federácie, ako aj generálnemu tajomníkovi OSN.

P6_TA(2006)0238

Dohoda o transatlantickom partnerstve EÚ – USA

Uznesenie Európskeho parlamentu o zlepšení vzťahov EÚ a USA v rámci dohody o transatlantickom partnerstve (2005/2056(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Transatlantickú deklaráciu o vzťahoch medzi ES a USA z roku 1990 a Novú transatlantickú agendu z roku 1995,
- so zreteľom na závery zasadnutia Európskej rady v Bruseli zo 16. a 17. decembra 2004, a najmä na oddiely s názvom „Medzinárodný poriadok založený na účinnej mnohostrannosti“ a „Spolupráca s partnermi“,
- so zreteľom na vyhlásenia po stretnutí hláv štátov a vlád členských štátov Európskej únie a prezidenta Spojených štátov amerických 22. februára 2005 v Bruseli,
- so zreteľom na výsledky samitu EÚ-USA, ktorý sa konal 20. júna 2005 vo Washingtone,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2005 o transatlantických vzťahoch⁽¹⁾, ako aj na svoje predchádzajúce uznesenia zo 17. mája 2001⁽²⁾ a 13. decembra 2001⁽³⁾, 15. mája 2002⁽⁴⁾ a 19. júna 2003⁽⁵⁾, na svoje odporúčanie Rade z 10. marca 2004 o práve osôb zadržovaných na Guantanáme na spravodlivý proces⁽⁶⁾, na svoje uznesenie zo 16. februára 2006 o Guantanáme⁽⁷⁾ a svoje uznesenia z 22. apríla 2004⁽⁸⁾ a z 13. januára 2005⁽⁹⁾,
- so zreteľom na návrh uznesenia kongresu USA č. 77 o transatlantických vzťahoch, ktorý bol predložený 9. februára 2005,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 18. mája 2005 s názvom Silnejšie partnerstvo EÚ – USA a otvorenejší trh pre 21. storočie (KOM(2005)0196),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 124 E, 25.5.2006, s. 556.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 34 E, 7.2.2002, s. 359.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 177 E, 25.7.2002, s. 288.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 180 E, 31.7.2003, s. 392.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 69 E, 19.3.2004, s. 124.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 102 E, 28.4.2004, s. 640.

⁽⁷⁾ Prijaté texty, P6_TA(2006)0070.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 104 E, 30.4.2004, s. 1043.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 247 E, 6.10.2005, s. 151.

Štvrtok 1. júna 2006

- so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci a stanoviská Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výboru pre právne veci (A6-0173/2006),
 - A. keďže transatlantické partnerstvo je základným kameňom vonkajšej činnosti Únie,
 - B. keďže transatlantické partnerstvo je založené na spoločných hodnotách akými sú sloboda, demokracia, ľudské práva, právny štát, ako aj podpora trvalo udržateľných hospodárstiev a trvalo udržateľného rozvoja, keďže tieto hodnoty budú zohrávať aj naďalej kľúčovú úlohu pri každom prípadnom posudzovaní transatlantického partnerstva, a keďže je potrebné vyzvať USA na prijatie hodnôt, ktoré podporuje a vyznáva EÚ, ako napríklad zákaz trestu smrti a obhajoba Medzinárodného trestného súdu,
 - C. keďže je nevyhnutné, bez ohľadu na akékoľvek čiastočne odlišné interpretácie súčasných existujúcich celosvetových rizík a hrozieb, rozvíjať vo svete slobodu a riešiť spoločné celosvetové úlohy, akými sú medzinárodná bezpečnosť, odstránenie chudoby, podpora rozvoja, potreba celosvetového úsilia o odzbrojenie, ochrana ľudských práv, boj s celosvetovými zdravotnými rizikami, otázky životného prostredia a energetická bezpečnosť, boj proti medzinárodnému terorizmu a organizovanému zločinu a nešírenie zbraní hromadného ničenia,
 - D. keďže je v záujme oboch strán, aby sa k spoločným hrozbám a problémom pristupovalo jednotne na základe existujúcich medzinárodných zmlúv a efektívnej práce medzinárodných inštitúcií a najmä systému OSN v súlade s Chartou OSN,
 - E. keďže vzhľadom na zodpovednosť oboch partnerov za stav medzinárodného poriadku je nevyhnutné, aby sa ich partnerstvo zakladalo na stabilnej a udržateľnej báze pre spoluprácu,
 - F. keďže v boji proti medzinárodnému terorizmu je nevyhnutné zdôrazniť dôležitosť plného uznávania medzinárodného práva a zmlúv týkajúcich sa ľudských práv a základných slobôd, a tiež dôležitosť rokovaní o primeranosti a potrebe nových a upravenejších riešení v medzinárodnom práve, prostredníctvom ktorých bude možné lepšie reagovať na výzvy medzinárodného terorizmu a nové právne prostriedky na boj proti hrozbe terorizmu pri plnom uznávaní uvedených práv a slobôd,
 - G. keďže podľa európskej bezpečnostnej stratégie sú transatlantické partnerstvo a NATO veľmi dôležité pre kolektívnu bezpečnosť,
 - H. keďže inštitúcie EÚ, členské štáty, OSN a široká verejnosť opakovane vyzvali na okamžité uzatvorenie zadržiacieho strediska v zátokke Guantanámo, a zároveň na to, aby sa zo všetkými väzňami zaobchádzalo v súlade s medzinárodným humanitárnym právom a aby boli súdení čo najskôr v spravodlivom a verejnom konaní kompetentným, nezávislým a nestranným súdom,
 - I. keďže EÚ a USA tvoria najväčšie dvojstranné partnerstvo v oblasti obchodu (okolo 600 miliárd EUR v tovaroch a službách za rok 2003) a investovania (okolo 1,4 bilióna EUR do roku 2003), pričom až 14 miliónov pracovných miest v EÚ a USA závisí od transatlantických obchodných vzťahov (podľa údajov Komisie),
 - J. keďže v kontexte silnej vzájomnej hospodárskej závislosti, ktorá je dôsledkom uvedených väzieb, by sa lisabonská agenda mala vnímať ako úsilie o vytvorenie vysoko konkurencieschopného a na vedomostiach založeného hospodárstva v Európe, ktoré bude prínosom pre transatlantické partnerstvo, pretože zvýši rast spoločných trhov,

Štvrtok 1. júna 2006

- K. keďže USA aj naďalej nerecipročne uvalujú vízovú povinnosť na občanov desiatich členských štátov EÚ vrátane deviatich z desiatich štátov, ktoré sa stali členmi EÚ 1. mája 2004, čím sa zhoršujú transatlantické väzby, vzniká nerovnoprávnosť medzi občanmi EÚ a dojem, že USA nedôverujú vízovej politike EÚ,
- L. keďže obaja partneri sú v súčasnosti hlavnými poskytovateľmi pomoci Blízkemu východu a Stredomoriu, pričom EÚ poskytuje ročne asi 3 miliardy EUR vo forme grantov a úverov a USA približne 2,2 miliardy USD, keďže mierový rozvoj demokratických spoločností na Blízkom východe, ktoré rešpektujú ľudské práva a zaručia politický pluralizmus, by mal byť strategickým cieľom zahraničnej politiky EÚ aj USA, a keďže táto pomoc by sa mala lepšie koordinovať a sústrediť na riešenie konfliktov, podporu demokracie a trvalo udržateľného rozvoja,
- M. keďže rakúske predsedníctvo zdôraznilo potrebu väčšej angažovanosti zástupcov parlamentov a predstaviteľov európskej a americkej občianskej spoločnosti v transatlantickom partnerstve,

Všeobecný rámec partnerstva EÚ a USA

1. zdôrazňuje potrebu aktualizovať základ transatlantického partnerstva prostredníctvom nahradenia súčasnej Novej transatlantickej agendy Dohodou o transatlantickom partnerstve, ktorá by mala nadobudnúť platnosť v roku 2007; je presvedčený o tom, že len prostredníctvom takejto dohody možno ustanoviť transatlantický vzťah v pevnej inštitucionálnej štruktúre, čo umožní partnerom plniť spoločné ciele dôslednejšie a stabilnejšie; zastáva názor, že len takáto dohoda by umožnila komplexnú reštrukturalizáciu a harmonizáciu rozličných a nekoordinovaných iniciatív, ktoré sa realizujú v súčasnosti a že by podporila aj iných aktérov na medzinárodnej scéne, aby prevzali dôležité zásady demokracie, ľudských práv a právneho štátu;
2. v tejto súvislosti vyzýva partnerov, aby iniciovali na všetkých úrovniach komplexné vyhodnotenie nedostatkov, neúspechov a úspechov Novej transatlantickej agendy najmä čo sa týka prioritných akcií, ktoré sú súčasťou spoločného akčného plánu EÚ – USA s cieľom vybudovať transatlantické partnerstvo na presnejšom a konkrétnejšom základe;
3. rovnako zdôrazňuje aj naliehavú potrebu bezodkladne ustanoviť na nastávajúcom samite EÚ – USA v júni 2006 cieľ dokončenia transatlantického trhu bez prekážok do roku 2015, ako to opakovane navrhol Európsky parlament, kongres USA a poprední politici, predstavitelia akademickej a podnikateľskej obce;
4. zastáva názor, že realizácia takýchto ďalekosiahlych iniciatív je najmä vzhľadom na prehlbujúce sa hospodárske vzťahy EÚ – USA bezpodmienečne nevyhnutná; zdôrazňuje potrebu toho, aby mali transatlantické vzťahy priamy vplyv na dosiahnutie cieľov, ktoré vždy patrili medzi globálne a bilaterálne záujmy a hodnoty EÚ a USA;
5. domnieva sa preto, že osem spoločných deklarácií prijatých na samite EÚ – USA vo Washingtone 20. júna 2005, ako aj iné prípadné budúce spoločné akcie, by boli pod dáždnikom navrhovanej Dohody o transatlantickom partnerstve lepšie integrované a mohli by sa realizovať efektívnejšie;
6. z rovnakého dôvodu ľutuje, že oznámenie Komisie z 18. mája 2005 sa síce ubera správny smerom, no nevyznieva dostatočne presvedčivo a rúzne v otázke pokračovania a stanovenia konečného cieľa zlepšenia transatlantického partnerstva prostredníctvom uzavretia Dohody o transatlantickom partnerstve ako vhodného inštitucionálneho a politického rámca; vyzýva preto Komisiu, aby vypracovala nové oznámenie, v ktorom by zdôraznila potrebu ďalej pracovať na tejto veci;

Politický rozmer navrhovanej Dohody o transatlantickom partnerstve: budovanie „spoločenstva činnosti“ na globálnu a regionálnu spoluprácu

7. opakuje, že Dohoda o transatlantickom partnerstve by mala rozšíriť existujúcu agendu v oblasti politiky, hospodárstva a bezpečnosti, pričom by sa mala usilovať o vytvorenie „spoločenstva činnosti“ na globálnu a regionálnu spoluprácu vo všetkých oblastiach, v ktorých ide o spoločné záujmy a hodnoty oboch

Štvrtok 1. júna 2006

partnerov; v tejto súvislosti víta osem spoločných deklarácií, ktoré sú výsledkom posledného samitu vo Washingtone, v ktorých sa špecifikujú najdôležitejšie výzvy pre oboch partnerov; víta tiež diskusie počas Fóra na vysokej úrovni pre regulačnú spoluprácu (26. januára 2006) a v rámci Prvej pracovnej skupiny pre duševné vlastníctvo (26. januára 2006), a teší sa na ich pokračovanie o tri mesiace, ale domnieva sa, že by bolo vhodné vykonať konkrétnejšie opatrenia ako napríklad vytvorenie neformálneho dialógu medzi expertmi z EÚ a USA v predmetných oblastiach vzhľadom na formulovanie dosiahnuteľných krátkodobých a strednodobých opatrení na riešenie týchto problémov;

8. odporúča aj podporu spoločného prístupu ku vzťahom s inými geopolitickými hráčmi vrátane Číny, Indie, Japonska, Latinskej Ameriky a Ruska, oživenie dohôd o kontrole zbraní a odzbrojovaní, o ktorých by sa rokovalo na multilaterálnej a bilaterálnej úrovni a aktívnejší spoločný záväzok v otázke reformy Organizácie spojených národov a jej Bezpečnostnej rady;

9. nalieha na to, aby sa Čína, Rusko a Ukrajina stali prioritou akcií v rámci spolupráce medzi EÚ a USA a jej koordinácie v otázkach technickej pomoci a vzdelávania v oblasti presadzovania práva;

10. zastáva názor, že podpora systému OSN v Deklarácii k 60. výročiu podpísania Charty OSN posilní na celom svete všeobecne platné demokratické hodnoty len vtedy, ak sa budú ustanovenia deklarácie a rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN uplatňovať konzistentne pri riešení komplexných problémov a úloh; v tejto súvislosti súhlasí s názorom, že šírenie transparentného, zodpovedného a reprezentatívneho vládnutia, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv, ako sú zakotvené vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, sú strategickými prioritami a morálnymi potrebami partnerov, a preto musia tvoriť charakteristickú črtu partnerstva;

11. vyzýva partnerov, aby sa zúčastnili na ďalších spoločných opatreniach, ktoré vyvstávajú z medzinárodných zmlúv ustanovujúcich efektívny multilaterálny rámec v oblastiach politiky, ktoré sú základným kameňom celosvetovej zodpovednosti oboch partnerov, ako napríklad Medzinárodný trestný súd, Kjótsky protokol o klimatických zmenách, ženevskými dohovormi, Dohovorom OSN proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu, ľudskými právami a základnými slobodami vrátane odstránenia trestu smrti, nešírenie zbraní hromadného ničenia, boj proti organizovanému zločinu a pašovaniu, vyhostovanie, mučenie, nelegálne väznenie a vydávanie zadržovaných osôb, azyl, vízová a imigračná politika ochrana údajov atď. a vyzýva ich na ratifikáciu všetkých príslušných medzinárodných zmlúv na prekonanie súčasných pretrvávajúcich rozdielov v analýze, diagnostike a v prístupe k politike, čo bude viesť ku globálnemu systému založenému na zásadách dobrej správy vecí verejných a právneho štátu;

12. vyjadruje poľutovanie nad pretrvávajúcou neochotou vlády USA vstúpiť do zmysluplného medzinárodného partnerstva týkajúceho sa klimatických zmien, ale ako malý krok vpred registruje ochotu USA zúčastniť sa na plánovanom dôkladnom dialógu, ako sa rozhodlo v decembri 2005 v Montreale v rámci konferencie zmluvných strán rámcového dohovoru OSN o klimatických zmenách; víta iniciatívy zákonodarcov USA na vytvorenie povinných vnútroštátnych systémov znižovania emisií skleníkových plynov v USA a rastúci význam boja proti klimatickým zmenám, ktorý demonštrujú poprední aktéri americkej spoločnosti, ako sú vlády štátov, primátori, organizácie občianskej spoločnosti a podnikateľská obec;

13. odporúča vypracovať spoločnú stratégiu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok energie a surovín, založenú po prvé na multilaterálnej politike, na ktorej sa zhodli všetci hlavní spotrebitelia a po druhé na rôznorodosti v zásobovaní, výrobe a preprave;

14. podporuje užšiu spoluprácu s kontaktnou skupinou o konečnom štatúte Kosova pri rešpektovaní rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN a rozhodnutí EÚ s cieľom konsolidovať mier, bezpečnosť a stabilitu v širšom regióne Balkánu;

Štvrtok 1. júna 2006

15. vyzýva partnerov, aby posilnili spoločné úsilie o podporu mieru, prosperity a pokroku na Blízkom východe na základe pokračujúcich iniciatív tzv. štvorky v súlade s tzv. cestovnou mapou, čo zabezpečí v každom štádiu pravidelnú a silnú účasť štvorky a dialóg na vysokej úrovni; zdôrazňuje význam spoločného prístupu k novozvolenej palestínskej samospráve, pri ktorom je potrebné trvať na zásadách nenásilia, uznania štátu Izrael a akceptovania predchádzajúcich dohôd a záväzkov vrátane cestovnej mapy; vyzýva Izrael a Palestínsku samosprávu, aby sa zdržali jednostranných krokov, ktoré by mohli ohroziť otázky konečného štatútu; žiada Palestínsku samosprávu na vykonanie všetkých opatrení na zabránenie teroristickým činom a Izrael na zastavenie rozširovania osád a budovania múru na palestínskom území; zastáva názor, že záväzok novozvolenej palestínskej samosprávy, že bude dodržiavať zásady, ktoré štvorka načrtla 30. januára 2006, je nevyhnutný na dosiahnutie konečného cieľa vytvorenia dvoch demokratických štátov, Izraela a Palestíny, ktoré budú žiť vedľa seba pokojne a bezpečne; podporuje nedávne rozhodnutie štvorky podporovať dočasný medzinárodný mechanizmus, ktorý zabezpečí priamu pomoc palestínskemu ľudu;

16. odporúča, aby sa vykonalo všetko pre posilnenie stability v Libanone prostredníctvom podpory inštitúcií tejto krajiny a jej demokratického zriadenia; domnieva sa, že na tento účel by proces svojprávneho rozhodovania Libanonu nemal byť prehlasovaný krokmi transatlantických partnerov alebo ktorejkoľvek inej strany;

17. podporuje odhodlanie partnerov spolupracovať s irackými orgánmi, OSN a relevantnými regionálnymi aktérmi s cieľom pomôcť Iraku pri nastolovaní mieru, stability a demokracie po referende o ústave a voľbách do zákonodarného zboru; vyjadruje hlboké znepokojenie nad pokračujúcimi prípadmi porušovania ľudských práv;

18. zdôrazňuje potrebu, aby partneri úzko spolupracovali na riešení iránskej jadrovej otázky a aby sa zachovala súdržná politika pre tento región ako celok, pričom je potrebné sa zamerať na obyvateľov Iránu, jeho vládu a demokratickú opozíciu; žiada USA, aby sa zúčastnili na rokovaní s Iránom; v plnom rozsahu podporuje vyhlásenie predsedu Bezpečnostnej rady OSN z 29. marca 2006 a vyzýva Irán na vykonanie opatrení na pozastavenie všetkých činností týkajúcich sa obohacovania rádioaktívnych prvkov, ktoré požaduje Rada guvernérov MAAE, a na prehodnotenie týchto činností uvedenou agentúrou, vrátane výskumu a vývoja; rovnako sa domnieva, že tieto kroky prispievajú k demokratickému riešeniu na základe rokovaní, ktoré zaručí, že iránsky jadrový program bude slúžiť výlučne na mierové účely; v plnom rozsahu podporuje závery schôdze, ktorá sa uskutočnila 30. marca 2006 v Berlíne a jej naliehavú výzvu Iránu na riešenie medzinárodných obáv diplomatickou cestou, no pripomína, že rokovania už trvajú tri roky, nemôžu byť nekonečné a nemôžu jednoducho viesť k politike ústupkov; zastáva názor, že o ďalších opatreniach by mala uvažovať Bezpečnostná rada OSN;

19. odporúča, aby sa legitímne bezpečnostné záujmy Iránu zohľadnili v rozsiahlom systéme regionálnej bezpečnosti, za ktorým by stál pevný záväzok transatlantických partnerov;

20. vyzýva na spoločný postup voči Číne najmä kvôli naliehavosti hľadania spôsobov podpory demokracie v tejto krajine, zníženie napätia vo vzťahoch medzi Čínou a Tajwanom, zvýšenie účasti Tajwanu vo svetových fórach a uľahčenie dialógu medzi pekinskými orgánmi a Dalajlámom s cieľom dospieť ku konkrétnemu pokroku v otázke Tibetu;

21. podporuje opatrenia navrhované vzhľadom na spoluprácu na podpore mieru, stability, prosperity a dobrej správy v Afrike, ako aj úsilie v rámci rozličných medzinárodných fór, ako napr. Akčného plánu G8/Afrika, Mierového úsilia EÚ – Afrika, alebo Iniciatívy globálnych mierových operácií USA, navrhuje však, aby sa prioritou stalo dosiahnutie Rozvojových cieľov milénia OSN do roku 2015, ktoré by sa malo realizovať prostredníctvom skutočného zvýšenia rozvojovej pomoci Afrike najmä v oblastiach vzdelávania a zdravia a prostredníctvom podpory úsilia medzinárodných fondov pomoci o úplné odstránenie chudoby; očakáva, že vlády afrických krajín si splnia svoju časť dohody a zaviazu sa k demokracii, právnemu štátu a dodržiavaniu ľudských práv a k boju proti korupcii;

22. domnieva sa, že EÚ a USA by mali považovať za politickú prioritu výrazné zníženie chudoby a mali by opäť potvrdiť svoj záväzok dosiahnuť do roku 2015 Rozvojové ciele milénia OSN a predchádzajúci záväzok, že venujú najneskôr do roku 2020 aspoň 0,7 % svojho HDP na rozvojovú pomoc;

Štvrtok 1. júna 2006

Otázky bezpečnosti a obrany EÚ – USA

23. pripomína význam NATO a zahraničnej a bezpečnostnej politiky Európskej únie a skutočnosť, že NATO zostáva základným garantom transatlantickej stability a bezpečnosti; pripomína, že posilnenie schopností tak NATO, ako aj EÚ, je v záujme partnerov a že najmä NATO by malo rozvinúť svoj potenciál ako politické diskusné fórum skutočne rovnocenných partnerov s rozumnou rovnováhou nástrojov prevencie, riadenia kríz a vojenských možností; odporúča preto rozvíjať existujúce vzťahy medzi NATO a EÚ v otázkach bezpečnosti a zároveň rešpektovať nezávislosť oboch organizácií; zdôrazňuje, že všetky vojenské intervencie by sa mali uskutočniť pod mandátom OSN v súlade s Chartou;

24. víta nedávny zákon USA o verejnom obstarávaní obranných zariadení (National Defense Authorization Act) na rozpočtový rok 2006, ktorý neobsahuje ustanovenia o tom, že by sa vo výberových konaniach na tankery na dopĺňovanie paliva pre vzdušné sily USA mali uprednostňovať americký uchádzači; uznáva však, že pre európske firmy je aj naďalej ťažké preniknúť na obranný trh USA a získať technológie v oblasti obrany z USA v dôsledku toho, že neexistuje „obojsmerné“ transatlantické partnerstvo v oblasti obranného priemyslu; verí preto, že Európska obranná agentúra by mala odporučiť, aby národné agentúry na verejné obstarávanie obranných zariadení v EÚ nakupovali viac európskych výrobkov, aby sa tak strategicky posilnila európska obranno-priemyselná a technologická základňa v niektorých odvetviach a aby sa obnovila rovnováha v transatlantickej priemyselnej spolupráci v odvetví obrany;

25. vyzýva na ďalšie rokovania o spoločnom rýchlom zásahu (vrátane riadenia kríz vo všetkých formách) v prípade náhlych a neočakávaných politických zmien v krajinách, kde by mohli byť postihnuté záujmy a hodnoty oboch partnerov;

26. zdôrazňuje význam posilnenia vojenských schopností Európy pre medzinárodnú bezpečnosť a vzhľadom na vytvorenie lepších partnerských vzťahov medzi EÚ a USA v politickej a vojenskej oblasti;

27. víta záväzok oboch partnerov, pričom zdôrazňuje úlohu bezpečnostnej rady OSN a iných inštitúcií OSN pri hľadaní efektívnej globálnej reakcie na kľúčové ohrozenia medzinárodného mieru, medzi ktoré patrí šírenie ZHN a ich nosných systémov ako aj nezodpovedný vývoz a šírenie konvenčných zbraní vrátane ručných a ľahkých zbraní; zdôrazňuje preto potrebu pokračovať v posilňovaní režimu nešírenia a skutočnosť, že sa musí pracovať na univerzalizácii príslušných zmlúv a dohovorov, najmä Ottavského dohovoru o zákaze protipechotných nášľapných mín ako aj na dodržiavaní Haagskeho kódexu správania sa proti šíreniu balistických rakiet; uplatňovaní akčného programu OSN o ručných a ľahkých zbraniach a uzavretí Medzinárodnej zmluvy o obchode so zbraňami; vyzýva USA, aby ratifikovali Zmluvu o všeobecnom zákaze jadrových skúšok;

28. odporúča zintenzívniť prácu na novom nástroji medzinárodného práva, ktorý by umožnil primeraným spôsobom definovať pojem terorizmu a efektívne a legálne spôsoby, ktoré by boli v plnom súlade s ľudskými právami a základnými slobodami, ktorými by proti nemu mohla bojovať medzinárodná spoločnosť;

29. podnecuje Európsku úniu a USA, aby pokračovali v spolupráci smerom ku komplexnému systému medzinárodných dohôd o nešírení zbraní hromadného ničenia, aby spolu posilnili úlohu zmluvy o nešírení ako kľúčového nástroja na ochranu pred šírením jadrových zbraní, ľutuje, že sa počas konferencie o revízii zmluvy o nešírení v roku 2005 nedospelo k spoločnému stanovisku a navrhuje vykonať všetko pre podporu úplnej realizácie rezolúcie Bezpečostnej rady OSN č. 1540; zastáva názor že posilnenie MAAE ako aj iniciatívy Globálne partnerstvo sú ústrednými prvkami spoločnej stratégie partnerov; podporuje v tejto súvislosti návrh MAAE na multilateralizáciu obohacovania uránu; ďalej zdôrazňuje, že štáty vlastniace jadrové zbrane, ktoré patria medzi transatlantických partnerov, by sa mali intenzívnejšie usilovať o dodržiavanie článku VI Zmluvy o nešírení jadrových zbraní;

Štvrtok 1. júna 2006

30. nalieha na všetky strany, aby zdvojnásobili ich snahy o zabezpečenie dodržania konečného termínu na odstránenie chemických zbraní naplánovaného v rámci Dohovoru o chemických zbraniach na rok 2012 a predovšetkým žiada o posilnenie overovacieho systému Organizácie pre zákaz chemických zbraní a o poskytnutie dostatočných finančných zdrojov na jej činnosť; pripomína zúčastneným stranám ich zodpovednosť, ktorú majú za zabezpečenie úspešného ukončenia šiestej konferencie o revízii Dohovoru o biologických zbraniach, ktorá sa uskutoční koncom roku 2006, a vyzýva ich, aby sa zasadzovali o prijatie protokolu tohto dohovoru na kontrolu jeho dodržiavania;

31. súhlasí s názorom, že boj proti terorizmu a šíreniu zbraní hromadného ničenia, ako aj nekontrolovanému šíreniu konvenčných zbraní považujú obaja partneri za najdôležitejšiu úlohu v otázke bezpečnosti; zdôrazňuje, že treba posilniť snahu a úsilie oboch partnerov o posilnenie spolupráce v tejto oblasti a o podporu úlohy, ktorú musí zohrávať OSN v boji proti obom hrozbám;

32. veľmi preto ľutuje nedôveru v dôsledku podozrenia z porušovania ľudských práv a medzinárodného práva v súvislosti s tzv. mimoriadnym zadržiavaním v Európe; odkazuje na formálne vyšetrovania, ktoré uskutočnila Rada Európy podľa článku 52 Európskeho dohovoru o ľudských právach a dočasný výbor Európskeho parlamentu, na ktorý odkazuje jeho uznesenie z 15. decembra 2005⁽¹⁾ a ktorý bol založený jeho rozhodnutím z 18. januára 2006⁽²⁾; vyzýva všetky zainteresované strany vrátane USA, aby v plnej miere spolupracovali s dočasným výborom;

33. zdôrazňuje potreby, aby obaja partneri vždy konali v plnom súlade s medzinárodným právom, Chartou OSN a zásadami demokracie a zabezpečiť, aby ich vnútroštátna legislatíva a mechanizmy na tento účel boli v súlade s medzinárodným právom o ľudských právach a najmä s Dohovorom OSN proti mučeniu a inému krutému, neludskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu; zastáva názor, že každá spoločná alebo jednostranná aktivita, ktorá v plnej miere nerešpektuje medzinárodné právo, by zhoršila povesť západných spoločností vo svete, čím by sa stali zraniteľné a nedôveryhodné v boji proti terorizmu a na ceste za mierom, stabilitou a demokraciou;

34. zastáva názor, že ukončenie právneho vákuu v súvislosti s postavením zadržovaných osôb v tábore Delta na námornej základni v zátokke Guantanámo, ktoré pretrváva už od ich prevozu na základňu, zaručenie ich okamžitého prístupu k spravodlivosti a zabezpečenie toho, aby mali osoby obvinené z vojnových zločinov spravodlivý proces v súlade s medzinárodným humanitárnym právom a pri úplnom dodržiavaní medzinárodných nástrojov pre ľudské práva; zdôrazňuje, že táto téma by mala byť na programe budúceho samitu EÚ – USA; opätovne vyzýva na okamžité uzatvorenie zadržovacieho centra na Guantanáme;

35. ľutuje, že ministerstvo obrany USA v minulosti nepovolilo návštevu ad-hoc pracovnej skupiny delegácie EP/NATO-PA, o ktorú požiadala začiatkom roku 2004; zastáva názor, že táto návšteva je v súčasnosti ešte naliehavejšia a navrhuje opätovné predloženie žiadosti;

36. vyzýva členské štáty, ktoré ešte neratifikovali zmluvy medzi EÚ a USA o vydávaní a vzájomnej pomoci, o urýchlenie ratifikačného procesu; domnieva sa, že na zlepšenie súdnej a policajnej spolupráce v trestných otázkach by sa mala zamerať na transpozíciu (zo strany EÚ) dohody medzi EÚ a USA o vzájomnej právnej pomoci a extradícii;

37. domnieva sa, že vízové požiadavky, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú na občanov jedného zo starých členských štátov a 9 nových členských štátov EÚ predstavujú bezdôvodnú diskrimináciu medzi občanmi starých a nových členských štátov; vyzýva preto USA, aby rozšírili bezvízový program na občanov všetkých štátov EÚ, aby sa tak so všetkými občanmi čo najskôr zaobchádzalo rovnocenne, otvorene a spravodlivo;

⁽¹⁾ Prijaté texty, P6_TA(2005)0529.

⁽²⁾ Prijaté texty, P6_TA(2006)0012.

Štvrtok 1. júna 2006

38. domnieva sa, že tzv. iniciatíva dôveryhodnej osoby predstavuje dobrovoľnú iniciatívu; poznamenáva však, že by mohla EÚ spôsobiť problémy v súvislosti s ochranou údajov, najmä pre občanov, ktorí cestujú do USA služobne alebo ako turisti; uvádza, že čo sa týka ochrany údajov, mali by sa zabezpečiť následné opatrenia v súvislosti s rozhodnutím, ktoré má vyniesť Súdny dvor vo veci záznamu podľa mena cestujúceho ⁽¹⁾, a spoločná stratégia proti nevyžiadanej elektronickej pošte, škodlivým počítačovým programom (spyware a malware); zároveň je potrebné posilniť bilaterálnu spoluprácu pri ich presadzovaní a súčinnosť so všetkými príslušnými stranami s cieľom zvýšiť v tretích krajinách povedomie o potrebe boja proti nevyžiadanej elektronickej pošte;

39. zdôrazňuje, že je potrebné zvýšiť spoluprácu na iniciatíve pohraničnej bezpečnosti s cieľom vytvoriť osobitnú kontrolnú iniciatívu na pomoc budovaniu sietí medzi agentúrami pohraničnej bezpečnosti, uľahčiť výmenu a konkrétnu aplikáciu účinných pohraničných kontrolných techník a vzájomnú výmenu informácií a získaných skúseností a dosiahnuť merateľné výsledky, ktoré ukážu rozsah zníženia prípadov falšovania prostredníctvom kontroly;

40. navrhuje, aby sa ďalej rozvíjala spolupráca v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí, financovaniu terorizmu, daňovým únikom, korupcii a iným nekalým praktikám v rámci realizácie odporúčaní Finančnej akčnej jednotky a iných príslušných rámcov spolupráce;

41. vyzýva USA, aby ustanovili účinné postupy, na základe ktorých by mohli osoby zahrnuté do zoznamu (zostaveného Spojenými štátmi) podozrivých z terorizmu napadnúť túto skutočnosť a žiadať vymazanie svojho mena, keď sa dokáže ich nevina, a aby zabezpečili, že osoby s rovnakými (alebo podobnými) menami, ako sú uvedené v zozname, nebudú na základe toho znášať nepriaznivé následky;

42. požaduje operačnú spoluprácu v boji proti terorizmu, založenú na rovnocennosti a reciprocite (najmä čo sa týka zriadenia spoločného zoznamu sledovaných osôb), a v opatreniach boja proti organizovanému zločinu, obchodovaniu s drogami a korupcii, spoluprácu v oblasti výmeny údajov o DNA cez Európol, v oblasti bezpečnosti internetu a rozvoja a uplatňovania internetovej trestnej politiky vrátane otázok týkajúcich sa dôležitosti súčinnosti medzi priemyslom a vládou, v oblasti ochrany dôležitej informačnej infraštruktúry, boja proti používaniu internetu teroristami, krádežiam identity, prípustnosti elektronických dôkazov a boja proti detskej pornografii na internete;

43. pripomína však, že pri každej spolupráci medzi EÚ a USA by sa mali plne rešpektovať ľudské práva a základné slobody vrátane práva na spravodlivý súd a že pred vydaním každej osoby do USA musia USA zaručiť, že táto osoba nebude odsúdená na trest smrti; vyzýva transatlantických partnerov, aby vo vzájomnej súdnej a policajnej spolupráci dodržiavali zásadu reciprocite;

44. domnieva sa, že americká vláda, členské štáty, inštitúcie Spoločenstva a Rada Európy musia spolupracovať s jeho Dočasným výborom vo veci údajného využívania európskych krajín prostredníctvom CIA na účely prepravy a nezákonného zadržovania väzňov;

Hospodársky a komerčný rozmer partnerstva a dokončenie transatlantického trhu do roku 2015

45. domnieva sa, že transatlantické hospodárske partnerstvo by sa malo posilniť v rámci navrhovanej Dohody o transatlantickom partnerstve a mala by ho dopĺňať dohoda o transatlantickom letectve, a nemalo by sa realizovať súčasným ťažkopádny a niekedy aj protirečivým spôsobom;

⁽¹⁾ Rozsudok z 30. mája 2006 v spojených veciach C-317/04 *Európsky parlament v. Rada* a C-318/04, *Európsky parlament v. Komisia*.

Štvrtok 1. júna 2006

46. vyzýva rakúske predsedníctvo, aby zvýšilo snahy o realizáciu Deklarácie o posilnení transatlantickej hospodárskej integrácie, na ktorej sa dohodlo počas samitu EÚ – USA v roku 2005 prostredníctvom založenia fór na vysokej úrovni pre regulačnú spoluprácu a inovácie, ako aj začatia spoločnej štúdie EÚ a USA na identifikáciu zostávajúcich prekážok v transatlantickom obchode a investovaní a na vyhodnotenie potenciálneho prínosu dokončenia transatlantického trhu; majúc to na zreteli preto navrhuje ustanoviť „cestovnú mapu“, ktorá bude uvádzať konkrétne kroky a určí cieľové dátumy ich splnenia; v tejto súvislosti víta rozhodnutie prvej neformálnej ministerskej schôdze v novembri 2005 o vytvorení pracovnej skupiny na zaručenie lepšej ochrany práv duševného vlastníctva, ktorá sa sústreďí na zlepšenie cezhraničnej spolupráce pri presadzovaní práv, verejno-súkromné partnerstvo a koordinovanú technickú pomoc tretím krajinám;

47. odkazuje na svoje uznesenie z 1. júna 2006 o transatlantických hospodárskych vzťahoch EÚ a USA ⁽¹⁾;

48. vyzýva na revitalizáciu Transatlantického spotrebiteľského dialógu a Transatlantického environmentálneho dialógu s cieľom vypracovať osvedčené postupy, ktoré prispievajú k zlepšeniu ochrany spotrebiteľov, zdravia a životného prostredia, čo uľahčí vytvorenie udržateľnejšieho transatlantického trhu;

49. vyzýva lídrov na oboch stranách Atlantiku, aby oživilí transatlantickú hospodársku spoluprácu prostredníctvom vytvorenia systémov včasného varovania, ktoré by fungovali v skoršom štádiu regulačného a legislatívneho procesu pri špecifikácii problémov a určovaní riešení;

50. odsudzuje extrateritoriálny prístup, ktorý je typický pre mnohé oblasti zahraničnej politiky a zahraničnej hospodársko-obchodnej politiky USA, ako ilustrované v tzv. Helmsovom-Burtonovom zákone, Toricelliho zákone a oddiele 301 obchodného zákonníka USA;

Inštitucionálny rámec partnerstva

51. pripomína, že hoci hlavnými prekážkami, ktoré ovplyvňovali partnerstvo, boli v ostatných rokoch rozdiely týkajúce sa konkrétnych vecí a nielen inštitucionálnych otázok, nie je možné dosiahnuť výsledky, ktoré by vydržali bez inštitúcií, ktoré by boli pripravené vyvíjať tlak na pokrok; z tohto dôvodu zdôrazňuje význam stabilného inštitucionálneho rámca na zabezpečenie pravidelnej exekutívnej koordinácie a konzultácie; pripomína preto potrebu posilniť parlamentný rozmer transatlantického partnerstva transformáciou Dialógu transatlantických zákonodarcov na transatlantickú snemovňu, ktorá by uskutočňovala samity zákonodarcov v nadväznosti na samity EÚ – USA; zastáva ďalej názor, že sa musí posúdiť myšlienka spustenia nových programov financovaných spoločne na výmenu zamestnancov v legislatíve;

52. podporuje preto návrh rakúskeho predsedníctva na intenzívnejšie zapojenie zástupcov parlamentov a európskej a americkej občianskej spoločnosti do každodenného priebehu partnerstva; zastáva názor, že predseda Európskeho parlamentu a vedúci predstavitelia Kongresu USA by sa mali zúčastniť na najbližšom samite a tak demonštrovať, že sa partnerstvo teší aktívnej podpore a účasti volených zástupcov;

53. víta zapojenie zástupcov šiestich ďalších výborov EP do Dialógu transatlantických zákonodarcov a podporuje súčasné úsilie o vytvorenie systému včasného varovania vnútri Európskeho parlamentu; zastáva názor, že najneskôr v rozpočte EP na rok 2007 by sa malo vytvoriť stále pracovné miesto vo Washingtone, aby tak udržiaval Európsky parlament a Dialóg transatlantických zákonodarcov trvalé styky so Snemovňou reprezentantov USA a zo Senátom;

54. víta cestovnú mapu schválenú na samite EÚ – USA v júni 2005 a predovšetkým vytvorenie Fóra na vysokej úrovni pre regulačnú spoluprácu, ktoré má napomáhať regulačnému dialógu;

⁽¹⁾ Prijaté texty, P6_TA(2006)0239.

Štvrtok 1. júna 2006

55. nalieha na to, aby sa zainteresované strany a zákonodarcovia aktívne zapájali do mechanizmov dialógu o regulačnej spolupráci;

*
* *
* *

56. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, vládam a parlamentom členských štátov a predsedovi a Kongresu Spojených štátov amerických.

P6_TA(2006)0239

Transatlantické hospodárske vzťahy EÚ – USA

Uznesenie Európskeho parlamentu o transatlantických hospodárskych vzťahoch medzi EÚ a USA (2005/2082 (INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Transatlantickú deklaráciu o vzťahoch ES a USA z roku 1990, Novú transatlantickú agendu z 3. decembra 1995⁽¹⁾ a Transatlantické ekonomické partnerstvo z 18. mája 1998⁽²⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo dňa 11. marca 1998 pod názvom Nový transatlantický trh (KOM(1998)0125),
- so zreteľom na Bonnskú deklaráciu z 21. júna 1999⁽³⁾ a najmä na jej oddiely o podpore prosperity a rozvoja v rýchlo sa meniacom svete a zlepšovaní včasného varovania,
- so zreteľom na Pozitívnu ekonomickú agendu z 2. mája 2002⁽⁴⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2005 o transatlantických vzťahoch⁽⁵⁾, ako aj na svoje predchádzajúce uznesenia zo 17. mája 2001⁽⁶⁾, 13. decembra 2001⁽⁷⁾, 15. mája 2002⁽⁸⁾ a 19. júna 2003⁽⁹⁾, a na svoje uznesenia z 22. apríla 2004⁽¹⁰⁾ a 13. januára 2005⁽¹¹⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. marca 2001 nazvané Posilňovanie transatlantických vzťahov: zameranie sa na stratégiu a podávanie výsledkov (KOM(2001)0154),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 18. mája 2005 nazvané Silnejšie partnerstvo EÚ – USA a otvorenější trh pre 21. storočie (KOM(2005)0196),
- so zreteľom na deklaráciu pod názvom Posilňovanie nášho ekonomického partnerstva z roku 2004⁽¹²⁾,
- so zreteľom na výsledok samitu EÚ – USA, ktorý sa konal 20. júna 2005 vo Washingtone DC, a najmä na jeho hospodársku iniciatívu: Iniciatíva Európskej únie a Spojených štátov amerických na posilnenie transatlantickej hospodárskej integrácie a rastu,
- so zreteľom na Spoločný pracovný program EÚ – USA na implementáciu hore uvedenej hospodárskej iniciatívy prijatý na stretnutí ministrov hospodárstva EÚ – USA 30. novembra 2005,

⁽¹⁾ Podpísaná na samite EÚ – USA v Madride.

⁽²⁾ Spoločné vyhlásenie prijaté na samite EÚ – USA v Londýne.

⁽³⁾ Podpísaná na samite EÚ – USA v Bonne.

⁽⁴⁾ Dohodnutá na samite EÚ – USA vo Washingtone.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 124 E, 25.5.2006, s. 556.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES C 34 E, 7.2.2002, s. 359.

⁽⁷⁾ Ú. v. ES C 177 E, 25.7.2002, s. 288.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 180 E, 31.7.2003, s. 392.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ C 69 E, 19.3.2004, s. 124.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. EÚ C 104 E, 30.4.2004, s. 1043.

⁽¹¹⁾ Ú. v. EÚ C 247 E, 6.10.2005, s. 151.

⁽¹²⁾ Podpísaná na samite EÚ – USA v Shannone, 25. – 26. júna 2004.